

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Kalastustuotteiden jäljitettävyys

Jussi Peusa

erityisasiantuntija

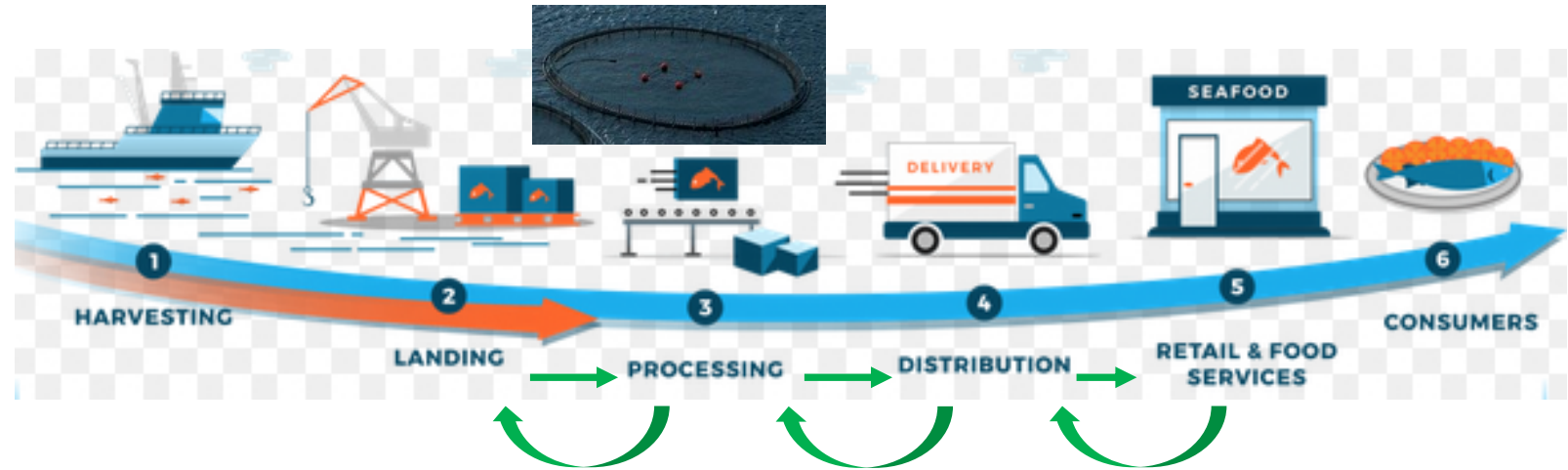
**Kala-alan koulutus valvojille
ja kala-alan yrityksille**

20.4.2023

Esityksen sisältö

- Tarkoitus ja tausta.
- Jäljitettävyys.
- Säädökset.
- Oiva-arviointiohjeet.
- Ajankohtaista.

Kuvien lähde: Vericatch ja Wikipedia.

- YKP

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tarkoitus ja tausta

Jäljitettävyydellä tarkoitetaan

mahdollisuutta jäljittää elintarvike, rehu, elintarviketuotantoon käytettävä eläin tai valmistusaine, joka on tarkoitettu lisättäväksi *tai jota oletetaan lisättävän* elintarvikkeeseen tai rehuun, kaikissa tuotanto-, jalostus- ja jakeluvaiheissa ja seurata kutakin näistä kyseisissä vaiheissa.

Kaikissa tuotanto-, jalostus- ja jakeluvaiheissa on huolehdittava siitä, että on mahdollista jäljittää elintarvikkeet, rehut, elintarviketuotantoon käytettävät eläimet ja muut mahdolliset aineet, jotka on tarkoitettu tai joiden voidaan olettaa tulevan lisätyksi elintarvikkeeseen tai rehuun.

Kaikissa tuotannon, jalostuksen ja jakelun vaiheissa toimivien elintarvike- ja rehualan toimijoiden on vastuullaan olevissa toiminnoissa huolehdittava siitä, että elintarvikkeet tai rehut täyttävät niiden toiminnan kannalta asiaankuuluvat elintarvikelainsäädännön vaatimukset ja varmistettava, että kyseiset vaatimukset täyttyvät = *vastuu on toimijalla*.

Tämän esityksen tarkoitus

Tuoda esille käytännön (valvonta)työhön liittyvät keskeiset asiat elintarvikkeiden jäljitettävyyteen liittyen.

- **Tässä** esityksessä keskiössä ovat **eläinperäiset** elintarvikkeet (kalanliha ja kalasta valmistetut tuotteet).

Tausta

Elintarvikkeiden jäljitettävyys EU-maissa:

- a) Perinteisesti fokuksessa ollut, ja on edelleen, riittävän tiedon saanti mahdollisessa kriisi- / takaisinvetotilanteessa.
- b) Viime vuosina toiseksi painopisteeksi on noussut elintarvikeketjun mahdollisen petoksellisen toiminnan ennaltaehkäisy ja mahdolliseen petokselliseen toimintaan puuttuminen.
 - Kuluttajan taloudellisten etujen turvaaminen.
 - Elintarvikkeesta annettujen tietojen oikeellisuus.

Miksi nimenomaan ”ketjun” alkupää on erityisen tärkeä tiedon toimittamisen kannalta?

Siksi, että

jos tietoa

- puuttuu
- jätetään toimittamatta

jo ketjun alussa, ei sitä enää myöhemminkään ketjussa/verkostossa saada

-> säästöenvastaisuus kertaantuu

-> turhan työn määrä lisääntyy kaikille osapuolille.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

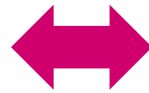
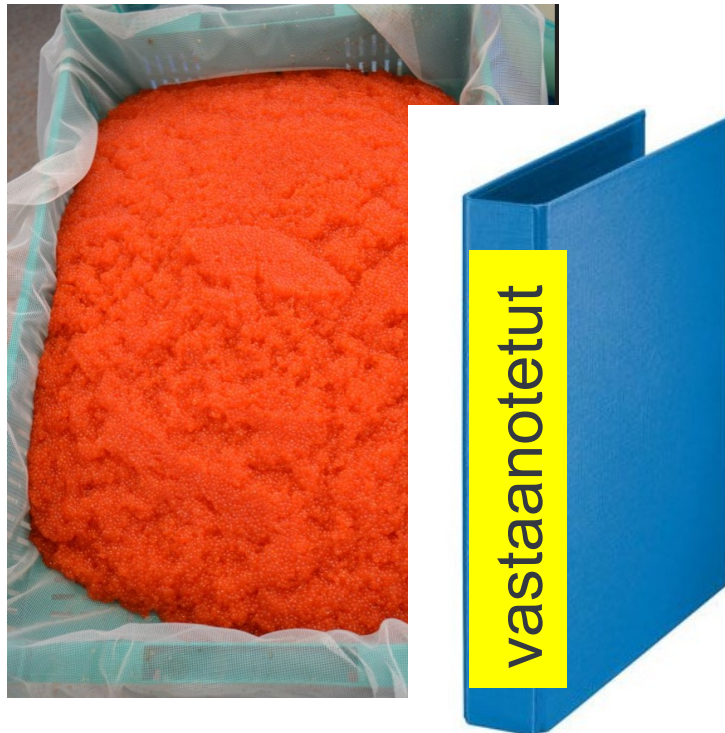
Jäljitettävyys

”Mahdollisuutta jäljittää” – jäljitettävyys”järjestelmä”

yksinkertaisimmillaan:

Tärkeää on pystyä seuraamaan nimenomaan raaka-aineiden ja tuotteiden fyysistä virtaa.

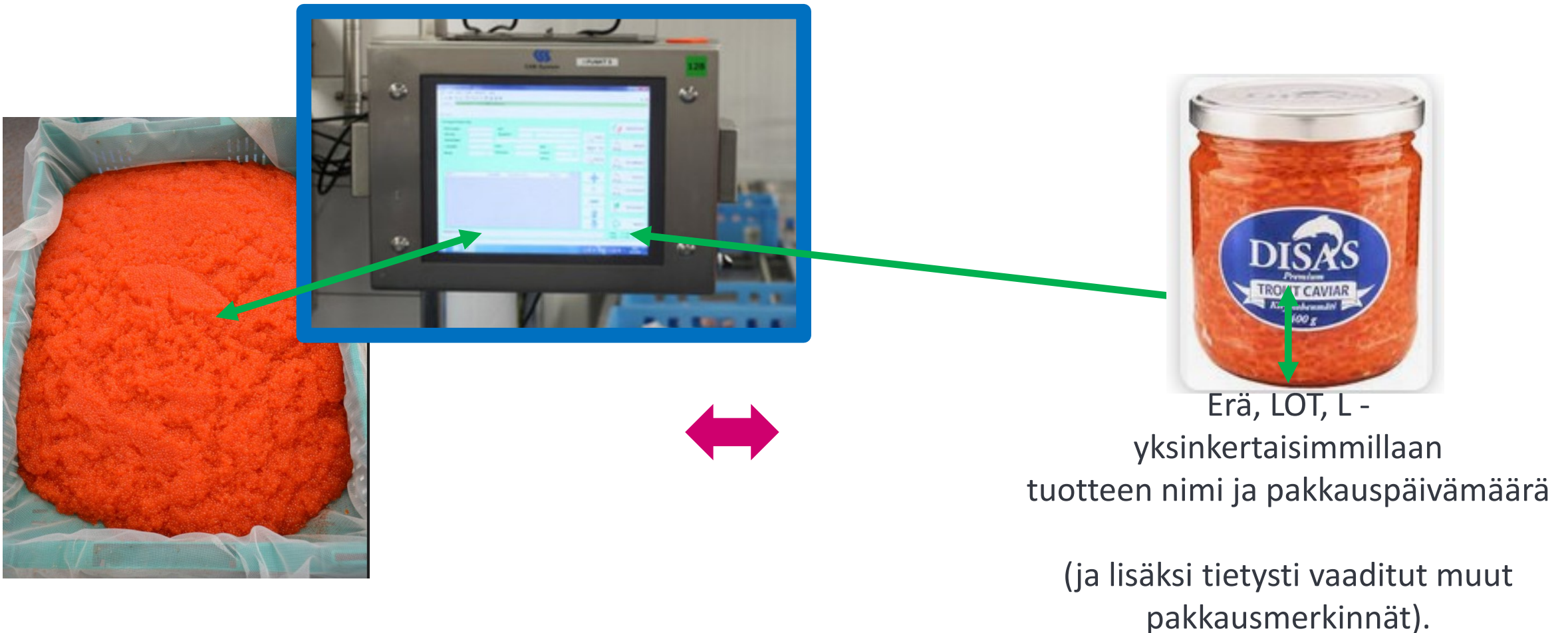
Erä, LOT, L -
yksinkertaisimmillaan
tuotteen nimi ja pakkauspäivämäärä

(ja lisäksi tietysti vaaditut muut pakkausmerkinnät).

”Mahdollisuutta jäljittää” – jäljitettävyyden ”järjestelmä” sähköisessä järjestelmässä:

Tärkeää on pystyä seuraamaan nimenomaan raaka-aineiden ja tuotteiden fyysistä virtaa.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Säädökset

Säädökset 1/4

[Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EY\) N:o 178/2002](#)

18 artikla Jäljitettävyys

1. Kaikissa tuotanto-, jalostus- ja jakeluvaiheissa on huolehdittava siitä, että on mahdollista jäljittää elintarvikkeet, rehut, elintarviketuotantoon käytettävät eläimet ja muut mahdolliset aineet, jotka on tarkoitettu tai joiden voidaan olettaa tulevan lisätyksi elintarvikkeeseen tai rehuun.
4. Markkinoille saatetuissa tai todennäköisesti markkinoille saatettavissa elintarvikkeissa ja rehuissa on niiden jäljitettävyyden helpottamiseksi oltava riittävät ja asianmukaiset pakkausmerkinnät tai tunnistetiedot tarkempiin säännöksiin sisältyvien asiaa koskevien vaatimusten mukaisesti.

Säädökset 2/4

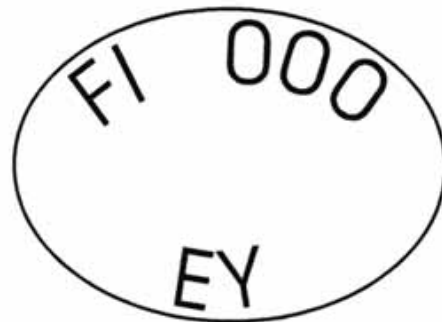

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 931/2011, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 178/2002 eläinperäisille elintarvikkeille asetetuista jäljitettävyyksivaatimuksista

Säädöksen perusta:

On aiheellista antaa lisätietoja erityisesti eläinperäisen elintarvikkeen määrästä sekä ilmoittaa erän tai lähetyksen (tapauksen mukaan) yksilöivä viite, elintarvikkeen yksityiskohtainen kuvaus ja lähetyspäivä.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 853/2004, eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista erityisistä hygieniasäännöistä
tunnistusmerkintä

o 853/2004, eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista

Säädökset 3/4

Elintarvikelaki 297/2021

14 § Jäljitettävyys

Elintarvikkeista, elintarviketuotantoon käytettävistä eläimistä ja elintarvikekontaktimateriaaleista on ilmoitettava vastaanottajalle elintarvikesäännöksissä edellytetyt jäljitettävyystiedot.

15 § Omavalvonta

Elintarvikealan ja kontaktimateriaalialan toimijalla on oltava järjestelmä, jonka avulla toimija tunnistaa ja hallitsee toimintaansa liittyvät vaarat ja varmistaa, että toiminta täyttää elintarvikesäännöksissä asetetut vaatimukset. Toimijan on kirjattava omavalvonnan tulokset riittävällä tarkkuudella.

318/2021 Maa- ja metsätalousministeriön asetus elintarvikehygieniasta

6 § Alkutuotanto yhden vuoden ajan. 22 § Rekisteröity elintarviketoiminta yhden vuoden ajan.

36 § Hyväksytyin elintarvikehuoneiston omavalvonnan kirjaukset ja elintarvikkeiden jäljitettävyystiedot

Toimijan on säilytettävä elintarvikkeiden jäljitettävyystietoja vähintään kaksi vuotta elintarvikkeiden viimeisen käyttöajankohdan tai vähimmäissäilyvyysajan jälkeen.

MMMa elintarviketietojen antamisesta kuluttajille 834/2014

3 § Määritelmät

4) elintarvike-erällä joukkoa elintarvikkeen myyntiyksiköitä, jotka on tuotettu, valmistettu tai pakattu käytännöllisesti katsoen samoissa olosuhteissa

5 § Elintarvike-erän tunnus

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Oiva-arviointiohjeet ja jäljitettävyystarkastus

Tarkastusohjeet: <https://www.ruokavirasto.fi/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/yrietykset/elintarvikeala/oiva-arviointiohjeet/hyvaksytyt-elintarvikehuoneistot/>

16.1 Muiden kuin eläinperäisten elintarvikkeiden jäljitettävyys

Esimerkiksi:
tuotteiden valmistukseen tarkoitettu suola,
mausteet, tärkkelykset, korppujauho

16.9 Eläinperäisten elintarvikkeiden jäljitettävyys

Esimerkiksi:
'pyöreä' kala, kalafileet, kalasuikaleet, graavikala,
savustettu kala, mäti, ravut

ja myös

15.1 Elintarvikkeiden vastaanottaminen

15.3 Elintarvikkeiden lähettäminen ja kuljetusolosuhteet

Jos jäljitettävyystietoja ei ole?

Jäljitettävyystietojen osittaisen tai kokonaan puuttumisen syyksi ei kelpaa, että ”elintarvikkeen toimittaja ei toimita meille niitä”, koska

vastaanottavalla toimijalla on myös vastuunsa:

Esimerkiksi

Yleinen elintarvikeasetus

17 artikla Vastuut

Kaikissa tuotannon, jalostuksen ja jakelun vaiheissa toimivien elintarvikealan toimijoiden on vastuullaan olevissa toiminnoissa huolehdittava siitä, että elintarvikkeet täyttävät niiden toiminnan kannalta asiaankuuluvat elintarvikelainsäädännön vaatimukset ja varmistettava, että kyseiset vaatimukset täyttyvät.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Ajankohtaista

Elintarvikevalvonnan painopisteet vv. 2023 - 2024

- Elintarvikkeiden jäljitettävyys

www.ruokavirasto.fi/elintarvikkeet/elintarvikeala/valvonta/elintarvikevalvonnan-painopisteet/

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Euroopan unionin yhteinen kalastuspolitiikka (YKP)

Euroopan unionin yhteinen kalastuspolitiikka (YKP) 1/3

EU:n yhteisen kalastuspolitiikan (YKP) tavoitteena on varmistaa elollisten vesiluonnonvarojen hyödyntäminen ottaen huomioon sosio-ekonomiset näkökohdat ja ympäristön kannalta kestävät olosuhteet sekä turvata alkutuottajille tasavertaiset toimintaedellytykset. YKP koostuu kalastuksen säätely-, valvonta- ja markkinajärjestelystä sekä kalataloustietojen tietojen keruusta ja tukijärjestelmästä.

<https://mmm.fi/kalat/elinkeinokalatalous/kalastuksen-valvonta-ja-kiintioseuranta/jaljitettavyys>

ja

<https://mmm.fi/kalat/elinkeinokalatalous/kalastuksen-valvonta-ja-kiintioseuranta/jaljitettavyys/tunnistenumero>

Euroopan unionin yhteinen kalastuspolitiikka (YKP) 2/3

Tilanne Suomessa huhti-toukokuussa 2023:

- **YKP-eräjäljitettävyys**valvontaa suoritetaan projektiluonteisesti Ruokaviraston ohjaamana. Ruokaviraston erityisasiantuntija Jussi Peusa järjestää jokaisen tarkastuskäynnin yhdessä kunnallisen elintarvikevalvontayksikön kanssa ja osallistuu jokaiseen tarkastuskäyntiin. Tämä menettely on voimassa ainakin vuoden 2023 loppuun.
- Ruokavirasto ja Maa- ja metsätalousministeriö suosittelevat vahvasti, että kunnalliset elintarvikevalvontayksiköt eivät suorita **YKP-eräjäljitettävyys**valvontaa itsenäisesti ennen kuin Ruokavirasto toisin ohjeistaa.

Lisätietoja: jussi.peusa@ruokavirasto.fi p. 050 379 2862

Euroopan unionin yhteinen kalastuspolitiikka (YKP) 3/3

YKP-eräjäljitettävyys

Pitääkö valvoa? Vuonna 2023 ei.

Pitääkö toimijoiden noudattaa ykp-eräjäljitettävyysvaatimuksia? Kyllä.

Pitääkö myymälöitä valvoa? Vuonna 2023 ei. Tavoite on, että (pelkästään) pääkonttorivalvonta riittäisi tulevina vuosina.

Pitääkö suurkeittiöitä ja ravintoloita valvoa? Vuonna 2023 ei.

Valvojille järjestetään yhteistilaisuus v. 2024 alkupuolella.

- YKP-eräjäljitettävyysvalvontaa (yhdessä J.Peusan kanssa) jo tehneet kertovat kokemuksensa ja näkemyksensä.
- J.Peusa kertoo kokemuksensa ja näkemyksensä.
- J.Peusa ohjeistaa ja kertoo, mistä ohjeita on saatavissa.
- Avointa keskustelua.

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Kiitos